

Avizul Comitetului Economic și Social European privind propunerea de directivă a Parlamentului European și a Consiliului privind combaterea abuzului sexual asupra copiilor, a exploatării sexuale a copiilor și a pornografiei infantile, de abrogare a Deciziei-cadru 2004/68/JAI

COM(2010) 94 final – 2010/0064 (COD)

(2011/C 48/24)

Raportor: **dna SHARMA**

La 22 iulie 2010, în conformitate cu articolul 304 din Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene (TFUE), Consiliul a hotărât să consulte Comitetul Economic și Social European cu privire la

Propunerea de directivă a Parlamentului European și a Consiliului privind combaterea abuzului sexual asupra copiilor, a exploatării sexuale a copiilor și a pornografiei infantile, de abrogare a Deciziei-cadru 2004/68/JAI

COM(2010) 94 final – 2010/0064 (COD).

Secțiunea pentru ocuparea forței de muncă, afaceri sociale și cetățenie, însărcinată cu pregătirea lucrărilor Comitetului pe această temă, și-a adoptat avizul la 2 septembrie 2010.

În cea de-a 465-a sesiune plenară, care a avut loc la 15 și 16 septembrie 2010 (ședința din 15 septembrie 2010), Comitetul Economic și Social European a adoptat prezentul aviz cu 110 voturi pentru și 7 abțineri.

1. Concluzii și recomandări

1.1 CESE condamnă cu fermitate toate formele de abuz sexual și de exploatare sexuală a copiilor și salută propunerea Comisiei de înlocuire a Deciziei-cadru 2004/68/JAI cu o nouă directivă, mai obiectivă, contribuind astfel la consolidarea angajamentului Uniunii Europene de a combate abuzurile asupra copiilor. Gravitatea acestor infracțiuni, gradul de vătămare și nivelul de risc și de vulnerabilitate al copiilor din întreaga lume nu trebuie niciodată subestimate. Protejarea copiilor trebuie să constituie o prioritate la toate nivelurile, acordându-se atât victimelor, cât și făptașilor nivelul maxim de asistență necesară procesului de recuperare, în vederea promovării viitorului sistem de protecție socială.

1.2 CESE reiterează solicitarea ca toate statele membre care nu au făcut-o încă, precum și Uniunea Europeană, să semneze și să ratifice de urgență atât Convenția Consiliului Europei pentru protecția copiilor împotriva exploatării sexuale și a abuzurilor sexuale, cât și Protocolul opțional la Convenția ONU cu privire la drepturile copilului referitor la vânzarea, prostituția copiilor și pornografia infantilă, pentru ca Europa să poată revizui eficient tratamentul rezervat cetățenilor europeni care comit abuzuri sexuale asupra copiilor⁽¹⁾. Uniunea Europeană și-ar putea exercita influența, în contextul acordurilor bilaterale, pentru a convinge celelalte țări europene (de exemplu, Rusia, Bosnia și Herțegovina) să semneze această convenție. **Includerea dispozițiilor Convenției în legislația UE va fi mai eficientă decât**

procedurile naționale de ratificare pentru a facilita adoptarea rapidă de măsuri la nivel național și va asigura o mai bună monitorizare a punerii în aplicare.

1.3 Este importantă instituirea unui cadru legal de urmărire penală și condamnare a persoanelor care comit acte de abuz sexual și de exploatare sexuală. Cu toate acestea, **la nivel european, trebuie ca prevenirea acestor acte să devină primordială și să fie abordată în paralel cu aspectele legislative.** Această necesitate este insuficient abordată în directivă, deși este prezentată ca unul din principalele sale obiective. CESE ar putea elabora un aviz care să examineze măsurile preventive și care să pună accentul pe cele mai bune practici adoptate de societatea civilă și de autoritățile administrative din întreaga lume în domeniul mecanismelor de prevenire.

1.4 CESE recomandă instituirea unei platforme de schimb al celor mai bune practici în materie de combatere a acestor infracțiuni, care să recurgă la mecanismele atât legislative, cât și nelegislative în scopul dezvoltării de instrumente metodologice și de acțiuni de formare. În acest scop, ar trebui consolidată cooperarea cu organizațiile societății civile, partenerii sociali și ONG-urile pentru a sprijini educația și a mări gradul de conștientizare la nivel local.

1.5 CESE solicită instituțiilor europene (Comisia Europeană, Consiliul și Parlamentul), care dispun de autoritate și de o poziție privilegiată, ca împreună să exercite presiuni asupra unor țări terțe, în special din regiuni dezvoltate ale lumii (de exemplu, SUA, Canada, Japonia, Australia, Rusia), pentru a solicita **eliminarea** site-urilor internet care publică pagini cu astfel de conținut. UE trebuie să solicite mai energic adoptarea măsurilor convenite de către ICANN⁽²⁾.

⁽¹⁾ A se vedea Avizul CESE din JO C 317, 23.12.2009, p. 43. Convenția Consiliului Europei pentru protecția copiilor împotriva exploatării sexuale și a abuzurilor sexuale, 25.10.2007, <http://conventions.coe.int/Treaty/EN/treaties/Html/201.htm>. Următoarele state membre nu au semnat această convenție: Republica Cehă, Ungaria, Letonia și Malta (<http://conventions.coe.int/Treaty/Commun/ChercheSig.asp?NT=201&CM=&DF=&CL=ENG>). Protocolul opțional la Convenția cu privire la drepturile copilului referitor la vânzarea, prostituția copiilor și pornografia infantilă, adoptat în mai 2000, intrat în vigoare în ianuarie 2002. Acesta este disponibil la <http://www2.ohchr.org/english/law/crc-sale.htm>. Următoarele state membre nu au ratificat încă Protocolul CRC opțional: Republica Cehă, Finlanda, Irlanda, Luxemburg și Malta (http://treaties.un.org/Pages/ViewDetails.aspx?src=TREATY&mtidsg_no=IV-11-c&chapter=4&lang=en).

⁽²⁾ Internet Corporation for Assigned Names and Numbers.

1.6 CESE dorește ca eliminarea site-urilor internet care conțin materiale cu abuzuri sexuale asupra copiilor să constituie măsura prioritară, blocarea acestora fiind a doua opțiune, atunci când eliminarea nu este posibilă. În acest context și în urma unor consultări cu părțile interesate și cu societatea civilă, CESE ar putea să elaboreze un aviz privind implicațiile măsurilor de eliminare și blocare.

1.7 CESE încurajează statele membre să utilizeze ocazia oferită de această nouă directivă pentru a lansa o dezbatere privind stabilirea vârstei minime a consimțământului sexual în Europa. În contextul mobilității, imigrației și al evoluției valorilor sociale pe plan european, ar trebui lansate dezbateri și consultări privind impactul „tradițiilor” asupra acestei chestiuni.

1.8 CESE recomandă Comisiei să formuleze definiții clare pentru anumiți termeni care ar putea genera ambiguități la transpunerea în legislațiile naționale.

1.9 CESE solicită ca directiva să uniformizeze „termenul de prescripție” în toate statele membre. Mai mult decât atât, acolo unde este cazul, CESE sugerează ca termenul de prescripție să fie calculat din momentul în care victima împlinește vârsta de 18 ani.

1.10 CESE a fost sprijinit, în activitatea sa, de multe ONG-uri și de experți care lucrează în domeniul protecției copilului; recomandările acestora privind noua directivă pot fi consultate pe site-urile internet respective⁽³⁾. CESE recunoaște eforturile laudabile ale ONG-urilor din întreaga lume în domeniul protecției copiilor și salută instituțiile europene, Consiliul Europei și ONU pentru efortul de a pune la dispoziție mecanismele juridice necesare combaterii exploatării sexuale a copiilor.

2. Contextul și obiectivele noii directive

2.1 UE recunoaște drepturile copilului în articolul 3 (TUE) din Tratatul de la Lisabona și în Carta drepturilor fundamentale, în special în articolul 24. Temeiul juridic al acestuia prevede obligația pozitivă de a acționa în scopul asigurării protecției necesare copiilor. Acest articol prevede că, în toate acțiunile referitoare la copii, **interesul superior al copilului trebuie să fie considerat primordial**, în conformitate cu Convenția Organizației Națiunilor Unite cu privire la drepturile copilului. Acest principiu a fost transpus într-o politică de promovare, protecție și respectare deplină a drepturilor copilului, în cadrul politicilor interne și internaționale ale UE, inclusiv strategia UE pentru tineret.

2.2 În conformitate cu propunerile privind prevenirea și combaterea traficului de persoane și protejarea victimelor, precum și cu programul „Un internet mai sigur”, noua directivă urmărește introducerea, în statele membre, a unor norme mai concrete de procedură și de drept penal în ceea ce privește protecția copiilor. Eficacitatea măsurilor preventive în cadrul UE se va îmbunătăți, ceea ce va permite evitarea situațiilor în care infractorii aleg să se deplaseze în state membre cu o legislație mai laxă pentru a comite faptele. Stabilirea unor

definiții comune ar favoriza promovarea schimbului de date comune utile, ar îmbunătăți compararea datelor și ar facilita cooperarea internațională.

2.3 Noua directivă va acoperi:

— noile infracțiuni penale în domeniul IT, inclusiv **noua infracțiune de „ademenire”**;

— **acordarea de asistență în investigarea infracțiunilor și depunerea plângerilor**;

— punerea sub urmărire penală în cazul infracțiunilor comise în străinătate atât a resortisanților UE, cât și a rezidenților din țările acestea, **care trebuie să răspundă în fața justiției chiar dacă săvârșesc infracțiuni în afara UE**;

— noi dispoziții privind protejarea victimelor pentru a garanta că acestea au ușor **acces la căile de atac legale și nu au de suferit de pe urma participării la urmărirea penală**;

— prevenirea infracțiunilor prin acțiuni care să vizeze persoanele care au săvârșit în trecut infracțiuni, pentru a preveni recidiva și pentru a **restricționa accesul la pornografie infantilă pe internet**.

3. Comentarii generale privind memorandumul explicativ

3.1 Având în vedere că **„interesul superior al copilului trebuie să constituie elementul de bază în derularea oricăror măsuri de combatere a acestor infracțiuni în conformitate cu Carta drepturilor fundamentale a Uniunii Europene și cu Convenția Organizației Națiunilor Unite cu privire la drepturile copilului”**, CESE sprijină decizia de respectare a principiului subsidiarității, concomitent cu actualizarea, extinderea și consolidarea legislației naționale. Statele membre trebuie să aibă posibilitatea de a exclude cerința referitoare la dubla incriminare pentru stabilirea competenței jurisdicționale extrateritoriale în privința infracțiunilor. **Statele membre ar trebui să dispună de autoritatea de a aduce în fața justiției toate formele de abuz sexual împotriva copiilor**.

3.2 **Legislația existentă și noua legislație trebuie puse în aplicare mai bine** și necesită monitorizarea de către Comisie, asistată de Europol și de autoritățile de aplicare a legii, pentru a garanta că protecția copilului constituie o prioritate. Trebuie stabilite principii și criterii comune de determinare a gradului de gravitate a infracțiunilor de abuz sexual și de exploatare sexuală. În scopul dezvoltării de instrumente metodologice și de acțiuni de formare, CESE recomandă instituirea unei platforme de schimb de bune practici în materie de combatere a acestor infracțiuni, care să recurgă la mecanisme atât legislative, cât și nelegislative. Aceasta ar putea include o cooperare mai strânsă cu organizațiile societății civile, partenerii sociali și ONG-urile pentru a sprijini educația și a crește gradul de conștientizare la nivel local.

⁽³⁾ IWF (www.iwf.org.uk), ECPAT International (<http://www.ecpat.com>), Save the Children (www.savethechildren.org), Missing Children Europe (www.missingchildreneurope.eu), Amnesty International (www.amnesty.org).

3.3 Cazurile cele mai mediatizate, în special cele cu presupuse implicații politice, religioase sau cazurile de abuz multiplu, trebuie monitorizate în mod transparent la nivelul UE, pentru a se evita repetarea unor astfel de situații ⁽⁴⁾.

3.4 În vederea îmbunătățirii mecanismelor preventive și a reducerii vulnerabilității victimelor, directiva ar trebui să fie coerentă și cu alte politici europene, precum cele privind securitatea socială, educația, familia, ocuparea forței de muncă și agenda digitală. Grupurile extrem de vulnerabile de copii expuși unui risc ridicat sunt formate din: imigranți, solicitanți de azil, copii neînsoțiți, dezavantajați social, victime ale excluziunii, cei cu handicap, cei aflați sub tutelă și cei care trăiesc în familii în care au existat acte de violență sau manifestări abuzive.

3.5 Datele de care dispun autoritățile de aplicare a legii din SUA și Europa evidențiază existența unor corelații strânse între descărcarea pe calculator a unor materiale care prezintă cazuri de abuzuri sexuale comise asupra unor sugari și comiterea efectivă de infracțiuni de acest tip. Se pare că aplicarea de pedepse numai în cazul contactului fizic înseamnă a expune un număr tot mai mare de copii (în special sugari) riscului de a cădea victime unor grave abuzuri.

3.6 92 % din materialele online care conțin abuzuri sexuale asupra copiilor sunt găzduite în America de Nord, Europa și Rusia ⁽⁵⁾. CESE consideră că Parlamentul, Comisia Europeană și Consiliul dispun de autoritate și de o poziție privilegiată pentru a exercita presiuni asupra unor țări din afara UE, în special în regiuni dezvoltate ale lumii, pentru a solicita **eliminarea** site-urilor internet care conțin materiale cu abuzuri comise asupra copiilor.

3.7 Este necesară o promovare mai intensă în rândul cetățenilor a unei „culturi a securității cibernetice” și a Agendei digitale europene ⁽⁶⁾. Ca urmare a propagării schimbului „peer to peer” de imagini ⁽⁷⁾ ce înfățișează abuzuri asupra copiilor, precum și a acțiunilor de ademenire pe calea rețelelor de socializare, se impun măsuri urgente de identificare și punere sub urmărire penală a autorilor acestor acte, a celor care consultă aceste site-uri sau privesc aceste imagini și a furnizorilor care găzduiesc aceste site-uri și măsuri de identificare și stopare a fluxului de tranzacții financiare efectuate în vederea accesării imaginilor de abuzuri asupra copiilor. Există tehnologia necesară identificării tuturor componentelor din lanțul comiterii actelor de abuz și UE trebuie să solicite mai energic ICANN ⁽⁸⁾ să adopte măsurile necesare.

⁽⁴⁾ Numeroase cazuri recent denunțate de abuzuri, unele descoperite datorită intervenției statului, demonstrează abuzurile de proporții, sistematice, comise în interiorul instituțiilor religioase, al cluburilor pedofile și al școlilor/orfelinatelor, multe dintre ele fiind mușamalizate timp de decenii pentru protejarea imaginii sau a reputației unor persoane și instituții.

⁽⁵⁾ http://www.iwf.org.uk/documents/20100511_iwf_2009_annual_and_charity_report.pdf

⁽⁶⁾ http://ec.europa.eu/information_society/digital-agenda/index_en.htm

⁽⁷⁾ Proiectul (ISIS) a constatat că, în rețelele „peer to peer”, se schimbă, pe minut, mii de fișiere conținând imagini cu abuzuri sexuale asupra copiilor. „Supporting Law Enforcement in Digital Communities through Natural Language Analysis”, International Workshop on Computational Forensics, Springer Lecture Notes in Computer Science 5158 (2008), p. 122-134.

⁽⁸⁾ Internet Corporation for Assigned Names and Numbers.

3.8 Directiva este în mod clar centrată pe „interesul superior al copilului” și pe „protecția copiilor”. Cu toate acestea, din perspectivă lipsesc detaliile privind măsurile „preventive” care trebuie puse în aplicare. **Prevenirea acestor acte trebuie să devină primordială la nivel european și să fie abordată în paralel cu aspectele legislative.** Deși competențele Comisiei sunt limitate în ceea ce privește prevenirea, aceasta ar trebui, în cadrul prezentei directive, să promoveze și să creeze mecanisme care să le permită altor actori să întreprindă acțiuni preventive.

3.9 Din perspectiva măsurilor de prevenire, ar putea fi solicitate mai multe fonduri pentru extinderea anumitor programe ale Comisiei (de exemplu, DAPHNE și programul-cadru) și pentru dezvoltarea de noi programe care să fie puse în aplicare de parteneri din cadrul societății civile. CESE consideră că educarea cetățenilor în legătură cu existența unei legislații specifice de pedepsire a unor acte de agresiune comise împotriva copiilor ar putea constitui un mecanism de prevenire eficace.

3.10 Este crucial să se intervină în vederea prevenirii abuzurilor sexuale asupra copiilor, întotdeauna în paralel cu aplicarea sancțiunilor legale. Prin urmare, CESE sugerează ca, sub titlul „*Motivele și obiectivele propunerii*”, în continuarea frazei: „*obiectivele specifice ar fi urmărirea penală eficientă a infracțiunii, protecția drepturilor victimelor, și prevenirea exploatații sexuale a copilului și a abuzului sexual asupra copilului*” să se adauge: **„inclusiv prin identificarea rapidă a victimelor copii de către persoane calificate și prin acțiuni destinate victimelor și infractorilor centrate pe protecția copilului”.**

3.11 Trebuie să se acorde o atenție specială acțiunii preventive de identificare și de urmărire penală în ceea ce privește abuzurile de tip „peer to peer” și comerțul cu imagini. Ca urmare a propagării schimburilor de fișiere și a acțiunilor de ademenire pe calea rețelelor de socializare, se impun măsuri urgente de identificare și condamnare a infractorilor, a celor care consultă aceste pagini și a furnizorilor de servicii care le găzduiesc.

3.12 Propunerea („*Motivele și obiectivele propunerii*”) subliniază faptul că o „*este posibil ca o minoritate semnificativă de copii din Europa să fie abuzată sexual pe durata copilăriei*”. De asemenea, **trebuie avute în vedere pericolele care îi amenință pe copiii din afara Europei:** un copil rămâne un copil oriunde în lume și are nevoie de protecție împotriva delicvențelor sexuale itineranți europeni care comit abuzuri asupra unor copii europeni sau din afara Europei.

3.13 Termenul „pornografia infantilă” (în titlu, definiție și în cuprinsul textului) ar trebui înlocuit prin „**imagini sau materiale ce conțin abuzuri sexuale asupra copiilor**”. Pornografia este asociată cu erotismul.

3.14 „**Turism**”: directiva (considerentul 9) utilizează frecvent termenul „*turism sexual*”. În prezent, sintagma utilizată în domeniu de experți și ONG-uri este „*delicvenți sexuali itineranți*”⁽⁹⁾. Cuvântul „turism” este asociat cu plăcerile vacanțelor, după cum se subliniază într-un aviz anterior al CESE privind protejerea copiilor împotriva delincvențelor sexuali itineranți⁽¹⁰⁾.

3.15 „**Tradiții**” (considerentul 7): „*Prezenta directivă nu reglementează politicile statelor membre cu privire la activitățile sexuale reciproc consimțite (...) în cursul dezvoltării umane, avându-se în vedere tradițiile culturale și juridice diverse.*” CESE recomandă ca, în contextul mobilității, al imigrației și al schimbării valorilor sociale pe plan european, să se lanseze dezbateri și consultări privind impactul „tradițiilor” asupra acestor chestiuni. Această dezbateră, cu toate implicațiile juridice, ar trebui să privească și practicile culturale, de exemplu mutilarea genitală a femeilor, care ar trebui considerată o formă de abuz sexual asupra copiilor.

3.16 „**Accesibil publicului**” (considerentul 13): „*Pornografia infantilă (...) reprezintă un tip specific de conținut care nu poate fi considerat ca exprimare a unei opinii. Pentru combaterea acesteia, este necesară reducerea circulației materialelor conținând abuzuri asupra copiilor, îngreunând astfel încărcarea de către infractori a unui astfel de conținut pe site-urile internet accesibile publicului.*” **Directiva trebuie să prevină difuzarea pe orice cale⁽¹¹⁾ și sub orice formă a materialelor care conțin abuzuri sexuale asupra copiilor.** Termenul „vizual” nu acoperă toate materialele disponibile, iar directiva ar trebui să acopere și celelalte tipuri de materiale care conțin abuzuri sexuale asupra copiilor. În plus, directiva ar trebui să ia în considerare conceptul de „libertate artistică”, precum și pe cel de „exprimare a unei opinii”, pentru a evita orice interpretare greșită a acestora în cazul materialelor ce conțin abuzuri sexuale asupra copiilor. Prin urmare, textul articolului 2 litera (b), care enunță definiția „pornografiei infantile” ar trebui modificat după cum urmează: (i) „**orice material care prezintă un copil [...]**”, (ii) „**orice prezentare a organelor genitale [...]**” și (iii) „**orice material înfățișând o persoană care pare a fi un copil [...]**”.

3.17 În contextul: „*stimularea furnizorilor de servicii internet de a dezvolta, pe bază de voluntariat, coduri de conduită și orientări privind blocarea accesului la astfel de pagini internet*” (considerentul 13), CESE dorește să sublinieze necesitatea de a se recurge cu prioritate la eliminarea conținutului la sursă și numai în cazul în care nu este posibil (în afara Europei) la blocarea site-ului respectiv. Acest principiu ar trebui să devină o obligație legală în Europa, dacă industria, furnizorii de servicii internet, actorii economici și financiari precum și societățile care emit carduri de credit se angajează cu seriozitate în combaterea acestor acte.

4. Elemente specifice privind articolele directivei

4.1 Articolul 1 („Obiect”) ar trebui să includă sancțiuni atât „*în domeniul abuzului sexual asupra copiilor și al exploataării sexuale a copiilor, cât și în cazul prezentării de materiale care conțin abuzuri sexuale asupra copiilor*”.

4.2 Articolul 2 litera (b) punctul (iv): „*imagini cu caracter real ale unui copil implicat [...]*” ar trebui să includă „**sau reprezentat ca și cum ar fi implicat**”.

4.3 Articolul 2 litera (b): termenul „în principal” ar trebui eliminat peste tot, întrucât diminuează importanța elementului esențial „cu scop sexual”.

4.4 Articolul 2 litera (e): se elimină excepțiile („*cu excepția statelor sau organismelor publice în exercitarea prerogativelor de putere publică și a organizațiilor internaționale publice*”). În situația unei persoane juridice, nu poate fi vorba de impunitate în cazul comiterii de abuzuri sexuale asupra copiilor

4.5 Articolele 3 alineatele (3) și (8) privind „consimțământul sexual” – în ceea ce privește fraza: „*practicarea unor activități sexuale cu un copil care nu a împlinit vârsta consimțământului sexual conform dreptului intern*”, trebuie subliniat că definiția Convenției Națiunilor Unite cu privire la drepturile copilului (CNUDC) și definiția europeană a copilului se referă la „orice persoană sub 18 ani”, prin urmare această terminologie este contradictorie. Acest aspect este parțial abordat în articolul 8 („*Activități sexuale reciproc consimțite între minori*”). În plus, articolele 3, 4, 5 și 8 nu conțin prevederi referitoare la activitățile sexuale reciproc consimțite între minori aflați la vârsta consimțământului sexual sau care depășesc această vârstă. CESE consideră că acest aspect necesită dezbateri și clarificări suplimentare. CESE încurajează statele membre să profite de ocazia oferită de elaborarea acestei directive pentru a stabili vârsta minimă a consimțământului sexual în Europa. De asemenea, sunt necesare clarificări suplimentare ale mențiunii „*apropiate ca vârstă*”.

Articolul 3 alineatul (4) punctul (i): având în vedere numărul de cazuri apărute în cadrul familiei, „*responsabilitatea parentală*” ar trebui specificată ca o poziție de încredere. Această modificare ar fi în conformitate cu articolul 5 din CNUDC. În plus, ar trebui eliminat cuvântul „*recunoscută*” cu referire la „*o poziție de încredere, autoritate sau influență asupra copilului*”. Acest aspect a căpătat o reală importanță în contextul evenimentelor petrecute în Europa nu numai în cercurile pedofile, ci și în cadrul familiei, al instituțiilor religioase, de educație sau de îngrijire alternativă. Este esențial să nu existe imunitate în ceea ce privește urmărirea penală, interogarea sau accesul la dosare în cazul niciunei persoane care deține o autoritate de ordin politic sau religios.

⁽⁹⁾ Child Exploitation and Online Protection Centre - CEOP.

⁽¹⁰⁾ A se vedea nota de subsol nr. 1.

⁽¹¹⁾ JO C 224, 30.8.2008, p. 26.

4.6 Articolul 3 alineatul (5): infracțiunile privind abuzurile sexuale ar trebui să cuprindă și „exhibiționismul” în lista practicilor vizate, după stabilirea de către Comisie a unei definiții acceptabile a termenului „exhibiționism”⁽¹²⁾.

4.7 Articolul 4 alineatele (2), (3), (4) și (5) se referă la „spectacole pornografice” și privesc implicarea directă a unui copil real. S-ar putea crea confuzii cu articolul 5, care privește „infracțiunile referitoare la pornografia infantilă”. Pentru evitarea acestora, ar trebui introdusă o notă explicativă.

4.8 Articolele 4-8: directiva trebuie să definească cu claritate termenii „în cunoștință de cauză” și „deliberat”.

4.9 Articolul 4 alineatul (1): termenul „deliberat” ar trebui eliminat, întrucât le-ar oferi infractorilor posibilitatea de a susține că nu au cunoscut vârsta victimei pentru a se sustrage urmării penale⁽¹³⁾.

4.10 Articolul 4 alineatul (8): „Practicarea unor activități sexuale [...]” ar trebui completat cu „sau care consimte la practicarea acestora” și ar trebui să permită urmărirea penală „indiferent dacă actul sexual a fost comis sau nu”.

4.11 Articolul 6 („Ademenirea copiilor în scopuri sexuale”) ar trebui extins prin recunoașterea diferitelor forme de ademenire, inclusiv ademenirea de către adulți care au un rol protector sau ademenirea „offline”.

4.12 Articolele 7 și 9: în conformitate cu restul directivei, și în aceste articole ar trebui prevăzută o perioadă de condamnare sau de pedeapsă corespunzătoare infracțiunii comise.

4.13 Articolul 7 alineatul (3) litera (b): unii infractori itineranți sunt ocazionali, profitând de o anumită ocazie care li se oferă pentru a comite un abuz sexual. Ca urmare, CESE recomandă să se aplice pedepse „organizațiilor de turism și/sau altor forme de organizare care au legătură cu comiterea oricăreia dintre infracțiunile menționate în articolele 3-7”.

4.14 Articolul 8: formularea „în măsura în care faptele nu implică niciun abuz” ar trebui înlocuită cu „în măsura în care faptele nu implică nicio constrângere”.

4.15 Articolul 9 („Circumstanțe agravante”) ar putea fi modificat astfel: „(i) infracțiunea a fost săvârșită prin recurgerea la violențe sau amenințări grave, a cauzat sau era susceptibilă să cauzeze vătămarea gravă a copilului”.

4.16 Dat fiind modul în care aceste infracțiuni afectează copiii care le cad victime, chiar și la vârsta adultă, CESE sugerează ca aceste infracțiuni să nu aibă termen de prescripție, sau ca acesta să nu fie limitat la perioada minimă.

4.17 Articolele 10 și 12 nu iau în considerare infractorii care se mută dintr-o țară în alta și nu prevăd suficiente măsuri pentru a-i împiedica pe cei care călătoresc să comită astfel de acte. Într-un aviz anterior⁽¹⁴⁾, CESE a conlucrat cu ECPAT⁽¹⁵⁾ și a recomandat:

- control prealabil și interdicție;
- acorduri de cooperare bilaterală;
- acorduri privind expulzarea delincvenților condamnați;
- utilizarea eficace a Ordinilor de călătorie în străinătate (Foreign Travel Orders – FTO).

4.18 Articolul 11 („Răspunderea persoanelor juridice”): persoanele juridice ar trebui trase la răspundere în cazul în care au făcut posibil comportamentul infractorilor, indiferent dacă acest lucru le aduce sau nu vreun beneficiu. Prin urmare, ar trebui eliminată mențiunea „săvârșite spre folosul lor” (de către orice persoană).

4.19 Articolul 12 litera (b) („Sancțiuni în cazul persoanelor juridice”) ar trebui modificat astfel încât infractorului să i se impună nu numai interdicția de a desfășura o activitate comercială, ci și „orice tip de activitate” care presupune contactul cu copiii.

4.20 Articolul 13 („Neînceperea urmării penale”) ar trebui să „garanteze” și nu numai să „prevadă posibilitatea” de a nu urmări penal sau a sancționa copiii implicați în activități ilegale ca o consecință directă a faptului că au făcut obiectul acelor infracțiuni.

4.21 Articolul 14 privește „cercetarea și urmărirea penală”. Pentru ca cercetarea și urmărirea penală să fie concrete și eficace, sunt necesare dispoziții care să asigure accesul la fonduri pentru pregătire, consiliere și cercetare în domeniul noilor tehnologii emergente. Procesul de investigare trebuie să fie complet transparent. De asemenea, articolul ar trebui să permită ca anumite infracțiuni să nu beneficieze de termen de prescripție.

4.22 Articolul 14 alineatul (2): în ceea ce privește „o perioadă de timp suficientă”, statele membre ar trebui să aibă posibilitatea de a aplica în mod flexibil termenele de prescripție, astfel încât acestea să se poată adapta la gravitatea impactului asupra vieții, sănătății și/sau bunăstării victimei.

4.23 CESE recomandă ca directiva să prevadă ca termenele de prescripție prevăzute în legislațiile naționale să se calculeze începând din momentul în care victima atinge vârsta majoratului. În plus, sugerează Comisiei să depună eforturi în vederea armonizării termenelor de prescripție naționale, pentru a se evita eventualele confuzii sau greșeli atunci când agențiile de aplicare a legii întreprind cercetări transfrontaliere.

⁽¹²⁾ Această problemă a ieșit recent în evidență în cadrul unui caz din Portugalia.

⁽¹³⁾ ECPAT recomandă introducerea unor dispoziții specifice care să inverseze sarcina probei referitoare la vârsta persoanei în cazul materialelor prezentând abuzuri sexuale asupra copiilor, astfel încât aceasta să revină persoanelor care produc, difuzează și/sau posedă aceste materiale. Țările de Jos au făcut deja acest pas.

⁽¹⁴⁾ A se vedea nota de subsol nr. 1.

⁽¹⁵⁾ ECPAT - *End Child Prostitution, Child Pornography and the Trafficking of Children for Sexual Purposes* (Eliminarea prostituției în rândul copiilor, a pornografiei infantile și a traficului de copii în scopuri sexuale) are un statut consultativ pe lângă Consiliul Economic și Social al Națiunilor Unite (ECOSOC).

4.24 În articolul 14 alineatul (3), în ceea ce privește „[...]disponibilitatea unor instrumente de investigare eficace [...]” este esențial ca, pe lângă aceste instrumente, să existe și personal calificat care să le utilizeze.

4.25 Articolul 15 prevede „raportarea”, dar nu oferă elemente specifice privind mecanismul sau fondurile necesare pentru a sprijini efectiv intervenția rapidă a persoanelor calificate pentru a lucra cu copiii. Având în vedere raportarea insuficientă a infracțiunilor sexuale comise asupra copiilor, ar trebui instituite mecanisme de raportare eficace și accesibile în toate statele membre.

4.26 Pentru a încuraja raportarea la timp a suspecților sau a cazurilor efective de abuz sexual sau exploatare sexuală, este important să se garanteze că persoanelor calificate care semnalează aceste cazuri cu bună credință beneficiază de protecție împotriva acțiunilor penale sau civile, a sesizărilor la nivelul comitetelor pentru etică sau a punerii sub urmărire penală pentru încălcarea clauzelor de confidențialitate.

4.27 Articolul 16 alineatul (1) litera (d) („Competența și coordonarea urmăririi penale”) nu are în vedere niciun aspect referitor la extrădarea suspecților. Aceasta este abordată în articolul 5 din protocolul opțional la CNUDC și ar trebui luată în considerare în directiva Comisiei. La același punct, fraza „[...] unei persoane juridice având sediul pe teritoriul [...]” ar trebui extinsă la „[...] având sediul sau acționând de [...]”.

4.28 Articolul 16 alineatul (2): CESE sugerează ca referința din fraza „[...] în competența lor într-acele situații [...] menționată la [...] la articolele 3 și 7” să cuprindă articolele 3, 4, 5, 6 și 7.

4.29 Articolul 16 alineatul (3): nu pot fi admise excepții în condițiile în care statele membre trebuie să abordeze cu seriozitate problema protecției copiilor. Prin urmare, ar trebui eliminată derogarea „Un stat membru poate decide că nu va aplica sau va aplica doar în cazuri sau condiții specifice (...) când infracțiunea în cauză este săvârșită în afara teritoriului său”.

4.30 Articolul 17 alineatul (1): în ceea ce privește prevederea „li se acordă asistență [...]”, CESE le recomandă statelor membre să garanteze că toți copiii care au devenit victime ale infracțiunilor menționate la articolele 3-7 beneficiază de asistență adecvată și specializată, inclusiv cazare într-un loc sigur, de asistență medicală și psihosocială și de educație. Statele membre trebuie să garanteze că aceste servicii sunt asigurate de persoane calificate, care respectă identitatea/originea culturală a copilului, sexul și vârsta acestuia⁽¹⁶⁾. Aceste măsuri vor reduce vulnerabilitatea și, în consecință, vor consolida prevenirea acestor acte.

4.31 Prevederile articolului 19 privind „cercetarea penală” sunt abordate în articolul 8 din Protocolul opțional al CNUDC, care ar trebui luat în considerare în directiva Comisiei.

⁽¹⁶⁾ Declarația și Planul de acțiune de la Rio de Janeiro privind prevenirea și eradicarea exploatarea sexuală a copiilor și a adolescenților.

4.32 În plus, CESE recomandă să se facă referire la liniile directoare cuprinse în Rezoluția 2005/20 a ECOSOC al ONU privind măsurile de protecție a copiilor care cad victime sau sunt martori ai unor infracțiuni⁽¹⁷⁾.

4.33 Mulți copii supuși unor abuzuri, vânduți de proprii lor părinți, de traficanți sau de persoane implicate în rețele de prostituție și-au pierdut încrederea în adulți, ceea ce înseamnă că, înainte de efectuarea cercetărilor, este necesar să se clădească o bază de încredere între adult și copil. Prin urmare, pentru a sprijini punerea în aplicare a legislației privind punerea sub urmărire penală a acestor infracțiuni, statele membre trebuie să-i identifice pe copiii care au căzut victime și să îi ajute să-și reconstruiască viața, de exemplu, oferindu-le cazare, îngrijire, protecție și servicii specializate de asistență psihologică.

4.34 Articolul 19 litera (e) ar trebui completat după cum urmează: „numărul audierilor este cât mai redus posibil, iar audierile au loc numai atunci când este strict necesar în scopul procedurii penale, sau al asigurării protecției și bunăstării copilului”.

4.35 Articolul 21 („Blocarea accesului la site-urile internet”) ar trebui reformulat⁽¹⁸⁾. Măsura de eliminare a site-urilor internet trebuie să capete prioritate față de blocarea acestora, care constituie o soluție secundară, în cazul în care eliminarea este imposibilă. Blocarea se poate asocia măsurii de eliminare ca o metodă pe termen scurt pentru întreruperea accesului și protejarea utilizatorilor inocenți de contactul cu materiale ce conțin abuzuri sexuale asupra copiilor⁽¹⁹⁾. Acest articol ar trebui să solicite statelor membre să elimine rapid site-ul respectiv.

4.36 În cazul în care suprimarea nu este posibilă, trebuie să se facă eforturi în vederea urmăririi mișcărilor și activităților site-urilor de internet implicate în difuzarea de material pornografic cu minori, pentru a oferi informații organelor autorizate și organelor internaționale care asigură aplicarea legii, în vederea suprimării ulterioare efective a acestor materiale și anchetării autorilor. CESE recomandă următoarele:

— eforturi la nivel internațional din partea instanțelor de gestionare a registrelor de nume de domenii și a autorităților competente pentru a invalida domeniile asociate cu abuzuri sexuale asupra minorilor;

— eforturi sporite de investigare a activității de schimb de fișiere, inclusiv „peer to peer”.

4.37 Articolul 21 alineatul (2): trebuie depuse eforturi pentru a mandata instituțiile financiare sau pentru a garanta că acestea întreprind acțiuni de urmărire și stopare a fluxului de tranzacții financiare efectuate în cadrul unor servicii pe care acestea le oferă și care facilitează accesul la materiale cu abuzuri sexuale asupra copiilor.

⁽¹⁷⁾ <http://www.un.org/docs/ecosoc/documents/2005/resolutions/Resolution%202005-20.pdf>.

⁽¹⁸⁾ A se vedea raportul Internet Watch Foundation privind blocarea și eliminarea paginilor internet.

⁽¹⁹⁾ <http://www.iwf.org.uk/public/page.148.htm>

5. Elemente suplimentare de examinat în vederea includerii în directivă

5.1 Directiva nu face nicio mențiune cu privire la protecția datelor: în anumite circumstanțe, clar definite, protecția copilului ar trebui să prevaleze asupra protecției datelor și a libertății de exprimare, în conformitate cu Convenția europeană a drepturilor omului.

5.2 La nivelul UE, trebuie asigurate o cooperare sporită în ceea ce privește aplicarea legii, sistemele de gestionare a infracțiilor la nivel național și internațional, precum și un „sistem de alertă privind copiii dispăruți”.

5.3 Nu există nicio mențiune cu privire la situația de abuz asupra unui copil când fapta este comisă tot de copii. Această situație trebuie avută în vedere ca un caz special și ar putea fi inclusă în articolul 9. Ea este abordată pe scurt în cadrul articolului 20 ⁽²⁰⁾, într-un comentariu privind programele de intervenție.

5.4 CESE solicită statelor membre să aibă în vedere adoptarea de măsuri care să asigure mecanismele de supraveghere și de asistență psihologică necesare persoanele care lucrează în domeniul protecției victimelor, pentru a se evita degradarea stării de sănătate mentală a acestora, cu respectarea deplină a principiului subsidiarității. Din punctul de vedere al resurselor umane, acest lucru ar trebui să constituie o cerință obligatorie, nu o opțiune.

5.5 CESE salută recunoașterea de către Comisie a nevoii din ce în ce mai mari de „schimb de informații și experiență în ceea ce privește urmărirea penală, protecția sau prevenirea, creșterea gradului de conștientizare, cooperarea cu sectorul privat și încurajarea autoreglementării”. În această privință, CESE subliniază necesitatea luării în considerare a locului de muncă. Aceasta le-ar permite angajatorilor și angajaților să devină conștienți de responsabilitățile care le revin în ceea ce privește raportarea activităților ilegale, care s-ar putea manifesta mai întâi la locul de muncă sau în rândul clienților/furnizorilor ⁽²¹⁾.

5.6 CESE constată că nu vor exista costuri suplimentare pentru punerea în aplicare a noii directive. Cu toate acestea, sunt necesare resurse suplimentare, inclusiv pentru cercetări, publicitate, acțiuni de formare, servicii de consiliere și de asistență juridică, pentru a garanta eradicarea acestor abuzuri în cel mai scurt timp.

5.7 În final, CESE dorește să promoveze instituirea unui **organism internațional de aplicare a legii** care să urmărească investigarea în întreaga lume a cazurilor de abuz sexual asupra copiilor, identificarea și punerea sub urmărire penală a distribuitorilor de materiale de acest tip și salvarea copiilor în suferință. Există un număr de metode ⁽²²⁾ care ar putea contribui eficient la reducerea la minimum a disponibilității acestor materiale și care, adoptate la scară globală, ar putea asigura combaterea mai eficace, mai rapidă și cu un efect sporit de descurajare a acestor infracțiuni, la nivel internațional.

Bruxelles, 15 septembrie 2010

Președintele
Comitetului Economic și Social European
Mario SEPI

⁽²⁰⁾ Conform estimărilor, aproximativ o treime dintre persoanele care comit infracțiunea de abuz asupra copiilor au sub 18 ani (May-Chahal and Herzog, 2003).

⁽²¹⁾ CESE a propus lansarea unui proiect european „Europa SPUNE NU exploatarea sexuală a copiilor!” A se vedea avizul menționat în nota de subsol 1.

⁽²²⁾ A se vedea raportul Internet Watch Foundation.